

Şiiri Nasıl Yazmalı 3

— pervane · 03 Eylül 2011

Bir süredir ara verdiğim sohbetlerime tekrar başlıyorum gönül dostlarım. Son sohbetimizde serbest şiirin olmazsa olmazı " imge " üzerinde durmuştuk. Bu sohbetimizde de "Şiirde kullanılacak dil " üzerinde durmaya çalışacağım.

Evet, dil... Edebiyatımızda asırlardır yazan kalemler tarafından en fazla tartışılan ve tartışıldıkça derinleşen dil...

Ben de bu meslekte yoğrulmuş bir kardeşiniz olarak bu konuda düşündüklerimi aktarmak istiyorum. Sohbetime başlarken özellikle bir konudaki hassasiyetimi vurgulamak zorundayım: BAKIN DOSTLARIM SADECE BİZİM DİLİMİZ DEĞİL, HİÇBİR DİL SAF OLAMAZ...

Bu konuyu vurgulamamdaki sebep şu: Yıllardır bu konuda olumlu/olumsuz çok eleştiri aldım. Cevap/cevaplar vermeye çalıştım. Bazıları tatmin oldu, bazıları ise tatmin olmadı. Şimdi bu yazıyı okuduktan sonra da tatmin olmayan dostlarım muhakkak bulunacaktır. Ancak nasıl güneş balçıkla sıvanmıyorsa, gerçeklerin üzeri de kapatılmaz. Dil, kendi akışına doğru meyleder, sanatçı onu işleye işleye belli bir pozisyona getirir. İşleme işini gerçekleştirirken de kelimelere nüfuz eder, onu gönül kazanında yoğurur ve bembeyaz sayfalara aktararak, toplumun istifadesine sunar.

Değerli Gönül Dostlarım,

Yazdığımız ister şiir olsun, isterse düzyazı. Ne olursa olsun vazgeçemeyeceğimiz üç zaman dilimi vardır. MAZİ, HAL VE İSTİKBAL... Yani dün, bugün ve yarın...

Bunlardan bir tanesini reddedecek olursak hem hataya, hem de yanlışla düşeriz. Şair, geçmişinden beslenip bugününü yönlendirecek ve geleceğe tavsiyelerde bulunacak. Bu, değişmez ve değişmeyecek olan hakikattir.

Madem ki mazimizden besleneceğiz o halde mazimizin, imbiklerden süzüle süzüle gelen kültürünü de yüreğimize nakşetmeliyiz.

Bunu niçin vurguladım dostlarım biliyor musunuz?

Şiirlerimde zaman zaman Osmanlıca kelimeler kullandığımdan dolayı kimi zaman yıpratıcı eleştiriler aldığım içindir. Derdimi anlatmaya kalksam da anlatamadım, anlatsam da anlamamak için büyük çaba sarf ettiler.

Onlara benim verdiğim tek cevap şuydu; " Baki, Fuzuli nasıl bana aitse, Yahya Kemal, Necip Fazıl; Nazım Hikmet, Can Dündar, Abdurrahim Karakoç da bir o kadar bana aittir. Bunların hiçbirini dışlayamam. " Doğrusu da budur zaten dostlarım.

Baki ağdalı bir dil kullanıyor diye üzerine kırmızı kalem mi çekeceğim? Böyle bir şey olabilir mi?

Saydıklarımın hepsi benim kültürümü oluşturan unutulmaz/unutulmayacak olan şahsiyetler değil midirler?

Şair ya da yazar, sadece bugünü kaleme alan şahsiyetler değildir. Onlar, dün aldıklarını gelecek nesillere taşıyacak olan birer kültür işçileridir. Meseleye bu açıdan bakmak gerekir. Şayet geçmişi yok sayacak bir edebiyat kültürü oluşturacak olursak, şiirlerimiz ya da yazılarımız yalnız günü kurtaran mısra ya da cümle

yıgınları haline gelir. Bu da bizim sığlaşmamızı sağlar ki, günümüzde zengin bir kültür oluşturabilmemiz de neredeyse imkânsızlaşır.

Bakın Dostlarım,

Tekniğim ilerlemesi neticesinde dünyamız iyice küçüldü. Daha dün mesafeler gözümüzde dev gibiyken, şimdi internet ağıyla birlikte iyice daraldı. Böyle bir durum söz konusuysen, dünyadaki dillerin saf olmasını düşünmemiz, ancak ve ancak gerçeği görememekle izah edilebilir.

Bu daralan dünyada milletlerin dil ve kültür açısından birbirlerinden etkilenmemeleri mümkün değildir. Elbette kelime alışverişi kaçınılmaz olacaktır.

Böyle durum söz konusuysen, " Öz Türkçe yazalım " düşüncesi yerine, Kültürümü zü (Tabii ki dilimizi) geniş bir yelpazede tutalım dersek, o zaman doğru mantıkla yola çıkmış oluruz.

Değerli Gönül Dostlarım,

Daha önceki derslerimizde alt yapı oluştururken okumanın gerekliliği üzerinde çok sık durmuştum. Bu sohbetimde fazla durmayacağım. Ancak burada " dil " mevzuunu anlatırken yine de hassasiyetle diyeceğim ki, bol bol okuyun ama sadece bugünün insanını değil, geçmişimizde bizlere derin tefekkür kulaçları attırmış olan Mevlana'yı, Yunus'u, Ahmet Yesevi'yi, Şeyh Galip'i; yine bize sanat ve estetik zevki kazandıracak olan Baki'yi, Fuzuli'yi, Nedim'i; yine bizlere ozan geleneğiyle gönül tellerimizi titretecek olan Karacaoğlan'ı, Erzurumlu Emrah'ı, Dadaloğlu'nu, Âşık Veysel'i okumayı da ihmal etmemelidir.

Bizim Kültürümüz bir deryadır aziz dostlarım. Yazar ya da şair olarak bu deryanın içinde kulaç atmak da en asli vazifemiz olmalıdır.

Bir başka sohbetimde bu sefer de "İlham " konusu üzerinde durmaya çalışacağım. Hoşça kalın, hoşlukla kalın. Ömer Öner